

Net als de zilveresdoorn staat de Arctische schijnbeuk (Nothofagus antarctica) op een opvallend plekje: als je tegenover de Van Beverninghlaan het wandelpad in het park oploopt, staat hij aan je linkerhand met zijn eigen bordje. Het is bij Groenvoorzeningen van Ne-

derlandse gemeenten kennelijk een weinig populaire boom, maar dat is waarschijnlijk meer een kwestie van onbekend maakt onbemind, want de schijnbeuk heeft zijn eigen schoonheid en is bovendien een vrij makkelijke boom in onderhoud.

Uiterlijk

De *Nothofagus antarctica* (er zijn meerdere soorten schijnbeuken) is niet winterhard. In de lente verschijnen er kleine, gekrulde en gekartelde blaadjes die lekker fris ruiken. Als je de volwassen blaadjes kneust, ruiken ze naar kaneel. De ovale kroon van de boom is heel open, zodat er veel licht doorgelaten wordt op de ondergrond. De bladeren worden in de zomer groen en glanzen je tegemoet. In het najaar worden ze geel voordat ze afvallen. Maar ook in de winter is de boom fraai, vanwege de structuur van de takken, die vrij horizontaal uitgroeien en twijgen geven met bizarre vormen.

Kenmerken

Erg oud wordt de schijnbeuk niet, hij heeft maximaal honderd jaar op de teller staan en de meeste halen dat niet. Erg hoog worden ze hier ook niet en dat is erg prettig als je wel een boom wilt aanplanten in je (vrij kleine) tuin, maar na tien jaar geen boom wilt hebben die ineens de hele tuin in beslag genomen heeft. De schijnbeuk is na een jaar of tien ongeveer zes tot acht meter. Wel oppassen voor takken die op de grond hangen. Voor je het weet, schieten ze wortel en heb je ineens een heel oerwoud aan schijnbeuken in je tuin en dan wordt het wel een probleem om nog bloemen te planten.

Herkomst

De schijnbeuk komt oorspronkelijk uit Zuid-Amerika, uit Chili en Argentinië om precies te zijn. Daar wordt hij wel hoger, een meter of 20. De beroemde botanicus en natuuronderzoeker

Joseph Banks (1743-1820) was mee geweest met James Cook op zijn legendarische reizen op het schip de *Endeavour*. Hij beschreef zijn vondsten en bevindingen in journalen, wat in die tijd zeer in de mode was. In "The *Endeavour Journal of Joseph Banks*, deel 1" wordt de *Fagus antarctica* genoemd. De naam is volkomen terecht. Op Antarctica zijn namelijk fossielen van schijnbeuken gevonden, een van de bewijzen dat het daar beduidend warmer geweest is dan het er nu is. De soort komt nu algemeen voor op alle zuidelijke continenten, behalve in Afrika. Toch is de schijnbeuk pas in 1840 ingevoerd in Engeland en is vandaar uit begonnen aan zijn bescheiden opmars op ons continent.

Eigenschappen

De schijnbeuk bloeit in mei, de bloemetjes (aan een boom komen zowel mannelijke als vrouwelijke bloemetjes) zijn echter zo opvallend dat het de meeste mensen zal ontgaan. De wind zorgt voor bestuiving en de zaden vallen pas in oktober naar beneden. Daar zorgen kleine dieren voor verspreiding. Zo op het eerste gezicht lijken schijnbeuken ook op echte beuken met hun licht behaarde twijgen en kantige nootjes, maar als je wat beter kijkt, blijkt de gelijkenis niet erg groot. De ontwikkeling van de bolsters van de nootjes is heel anders en recent genetisch onderzoek heeft uitgewezen dat ook de verwantschap niet groot is. De naam (*Nothofagus*) is samengesteld uit *nothos*: Grieks voor *onecht* en *fagus*, Latijn voor *beuk*.

Bijzonderheden

Wat bodem betreft, stelt de schijnbeuk geen hoge eisen. Niet te droog graag, en niet teveel kalk in de grond. Bij humusrijke grond kan de boom een beetje groter worden. Hij heeft maar weinig bladafval omdat de blaadjes zo klein zijn en de kroon zo lichtdoorlatend is. Hij is dan ook heel geschikt om solitair te staan, bijvoorbeeld bij een vijver. Maar de schijnbeuken moeten wel in de luwte staan, omdat ze heel gevoelig zijn voor rukwinden. Er breken dan al gauw takdelen af. En in het begin moet je de boom een beetje in de gaten houden, omdat hij de neiging heeft meerdere stammen te vormen. Maar met wat simpel snoeiwerk - het verwijderen van de zijtakken en maar één harttak overlaten - kan dat voorkomen worden en hou je een fraaie, onderhoudsvrije boom over.

Tot slot

We zijn nu aan het einde gekomen van de reeks artikelen over de bomen die op de bomenroute voorkomen in ons park. Het is een mooie verzameling. Toch is het onterecht dat er een bijzondere boom ontbreekt. En dat is de amberboom. Hij staat dicht bij het leeuwteje van de dokter dat

met regelmaat verdwijnt en weer verschijnt. De amberboom bleek teveel "uit de route" te liggen voor de Goudse bomenroute en is daarom buiten de prijzen gevallen. Maar niet buiten mijn belangstelling. In de komende wijkkrant kunt u dus een artikeltje over dit stiefkindje tegemoet zien!

